

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016163374

Дата перевірки:
26.03.2024 14:43:53 EET

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
26.03.2024 14:47:34 EET

ID користувача:
100011300

Назва документа: євсют

Кількість сторінок: 16 Кількість слів: 3559 Кількість символів: 28847 Розмір файлу: 42.07 KB ID файлу: 1015914465

40% Схожість

Найбільша схожість: 39.9% з Інтернет-джерелом (<https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/53520>)

40% Джерела з Інтернету

76

Сторінка 18

Не знайдено джерел з Бібліотеки

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

1

РОЗДІЛ 1.

ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНОСПОЛУЧЕНЬ В АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ

1.1. Термін як елемент спеціальної лексики

Термін, у контексті мовознавства, є одним із видів лексичних одиниць, що має спеціалізоване значення в певній науці, техніці, галузі знань або професійній діяльності. Він використовується для точного позначення певного поняття, об'єкта або процесу.

Одна з ключових особливостей термінів полягає в їхній специфічності та унікальності. Терміни можуть бути створені шляхом поєднання звуків, слів або скорочень, що надає їм особливого семантичного навантаження, що відрізняє їх від загальноживаних слів.

Терміни використовуються для точного передавання специфічних концепцій та ідей у межах певної дисципліни або професії. Вони є основою для формулювання теорій, стандартів, правил та інших видів спеціалізованої інформації.

Наприклад, у медичній галузі термін "антитіла" використовується для позначення специфічних білкових структур, що виробляються організмом для боротьби зі захворюваннями. У технічних науках термін "алгоритм" вказує на послідовність інструкцій, призначених для виконання певної задачі.

Таким чином, терміни є важливими елементами спеціальної лексики, які забезпечують точне та конкретне спілкування в межах конкретної дисципліни або професії.

Спеціальні терміни вивчає термінологія – наука, що вивчає спеціальну лексику з точки зору її типології, походження, форми, змісту (значення) і функціонування, а також використання, упорядкування і створення. Перш за все, з'ясуємо, що мається на увазі під поняттям «термін». У наш час

загальноприйняте визначення поняття

«термін» відсутнє у зв'язку з багатоаспектністю цього явища. Проте більшість учених сходяться на думці про те, що термін – це синтетична форма вираження, яка словесно позначає конкретне або абстрактне поняття, що відноситься до певної галузі знань або діяльності [СУМ, с. 193].

Термін визначає поняття особливої предметної галузі та є вузьким як з точки зору змісту, так і з точки зору сфери його вживання. Термін служить професійним засобом вираження і комунікації і є частиною системи, він відображає структуру знання спеціальних предметних сфер. Найбільш розгорнуте і докладне визначення терміна було знайдено в роботі М.А. Терпак «термін (включаючи науково-технічні терміни та терміни організаційно-розпорядчої документації) – це одиниця будь-якої конкретної природної або штучної мови (слово, словосполучення, аббревіатура, символ, поєднання слова і літер-символів, поєднання слова і цифр -символів), що володіє в результаті стихійно сформованої чи особливої свідомої колективної домовленості спеціальним термінологічним значенням, яке може бути виражене або у словесній формі, або в тому чи іншому формалізованому вигляді і досить точно і повно відображає основні, суттєві на певному рівні розвитку науки і техніки ознаки відповідного поняття; термін – слово, обов'язково співвідносне з певною одиницею, яка відповідає логіко-понятійній системі в плані змісту» [Терпак, с. 281].

Ще одне визначення терміна надає А.В. Суперанська: «термін – це спеціальне слово (або словосполучення), прийняте в професійній діяльності і вживається в особливих умовах; це словесне позначення поняття, що входить в систему понять певної галузі професійних знань; це основний понятійний елемент мови для спеціальних цілей» [Суперанська, с. 14].

З позиції дефініції терміна, враховуючи, що в дефініції повинні відображатися його основні властивості та ознаки, і те, що дефініція

повинна бути ємною і лаконічною, значущим є визначення терміна як слова або словосполучення спеціальної мови (певної предметної галузі), що застосовується для точного вираження спеціальних понять і позначення спеціальних предметів. При цьому терміном може виступити будь-яке слово або словосполучення мови за умови, що його значення включається в деяку досить чітко визначену систему понять, що відноситься до певної систематизованої галузі [Так само, с. 75].

Узагальнюючи визначення терміна, запропонованими лінгвістами та термінознавцями, і спираючись на найважливіші властивості терміна як мовного знака, термін визначається як слово або словосполучення, яке існує в рамках певної спеціальної (професійної) сфери знання, позначає спеціальне поняття певної галузі, що вимагає суворої дефініції, вживається в спеціальних умовах і є вербалізованим результатом професійного мислення. Найбільш істотними і визначальними властивостями терміна є його співвіднесеність з науковим поняттям, дефініція і системність.

У перерахованих вище визначеннях терміна вже згадувалися основні властивості терміна, або вимоги, які до нього висуваються. У більшості робіт різних авторів властивості і вимоги не розмежовуються, тому ми будемо розглядати їх як одне ціле. Перерахуємо і розглянемо їх більш детально. Дої основних ознак терміна можна віднести:

- наявність дефініції;
- відповідність терміна вираженому поняттю;
- велику інформаційну насиченість;
- тенденцію до однозначності;
- стилістичну нейтральність і відсутність експресії;
- системність.

Крім цих основних ознак, ряд вчених, зокрема, лінгвіст К. А. Мякшин, також виділяє ряд особливостей і вимог, обумовлених специфікою функціонування терміна, такі як:

- впровадження (загальноприйнятність);

- варіаційна стійкість (відтворюваність);
- милозвучність (вимога евфонії) [Мякшина, с. 14].

У нашій роботі згідно відповідності або невідповідності цим вимогам визначалося те, наскільки вдалим є вибір того чи іншого прийому перекладу термінів. Ще основоположник радянської термінологічної школи Д.С. Лотте висував до галузевого терміну такі вимоги: системність; незалежність від контексту (з відхиленнями, що допускаються); однозначність (яка буває абсолютною і відносною); точність; стислість (останні дві умови нерідко вступають між собою в протиріччя і при створенні терміна одним з них нехтують) [Лотте, с. 11].

Ще одне перерахування лінгвістичних особливостей термінів це адекватність (як відповідність поняття сучасного наукового знання про співвіднесення об'єктів), однозначність в рамках певної терміносистеми, точність, стислість, логічність семантики, наявність дефініції, відсутність експресії і стилістична нейтральність, незалежність від контексту (з відхиленнями, що допускаються), системність. Також номінативний, цілеспрямований характер, стійкість і відтворюваність у мові.

До семантичних характеристик відносять несуперечливість семантики (відповідність терміна поняттю); однозначність (виняток категоріальної багатозначності); повнозначність (відображення в значенні терміна мінімальної кількості ознак, достатніх для ідентифікації позначуваного ним поняття); відсутність синонімів. Прагматичні (функціональні) вимоги включають в себе впровадження в професійну комунікацію (загальноприйнятність і вживаність); інтернаціональність (прагнення до однаковості або близькості форм, збігом змісту термінів, що вживаються в декількох національних мовах); сучасність (заміна застарілих термінів сучасними еквівалентами); милозвучність.

Окремо слід розглянути таку властивість терміна, як системність. Теза про системність терміна і термінології визнається такою істотною, що поряд з іншими ознаками часто входить в основу визначення поняття «термін». Те

ж саме ми можемо спостерігати і в роботах інших авторів. У дослідженні В.М. Лейчик і С.Д. Шелова

«Лінгвістичні проблеми термінології та науково-технічний переклад» окремий розділ присвячений системності термінології і терміносистеми. У наведеній роботі стверджується, що термін може існувати тільки як невід'ємна частина терміносистеми, якщо під останньою розуміти впорядковану сукупність термінів, які адекватно виражають систему понять теорії, що описує деяку спеціальну сферу людських знань чи діяльності.

За межами терміносистеми термін втрачає свої характерні ознаки. Системність терміна є одним із найбільш важливих властивостей терміна і термінології; вивчення термінологічних одиниць повинно відбуватися в рамках системи, в яку вони входять. Головним обґрунтуванням системного характеру термінології визнається системність відносин в плані змісту: місце терміна в терміносистемі визначається місцем відповідного поняття в системі понять певної галузі знання.

Слід зазначити, що лінгвістична форма терміна не відрізняється від лінгвістичної форми слова, тобто будь-який термін має морфологічну, словотвірну і синтаксичну структуру, а його форма може бути лексично вмотивованою. Наприклад, в термінах contamination і terminalization суфікс *-tion-* позначає процес.

Поняття «термін» є багатоаспектним поняттям, яке має певні ознаки, найбільш повну класифікацію яких дає В. М. Лейчик в типології термінів, що виділяє класифікації за різними ознаками:

- I. Термінологічна класифікація термінів з найбільш важливими їхніми ознаками: терміни категорій, загальнонаукові і загальнотехнічні терміни, міжгалузеві терміни, спеціальні терміни.
- II. Класифікація термінів за їхніми окремими ознаками (змістовні, формальні, функціональні, внутрішні та позамовні).

Слід зазначити, що В. М. Лейчик пропонує класифікацію, що охоплює величезний діапазон ознак термінів. Зокрема, були виділені класифікації за змістом (терміни спостереження і теоретичні терміни), за об'єктом термінування, за логічною категорією того поняття, яке позначається терміном, за змістовною структурою (однозначні терміни і багатозначні терміни), за мотивованістю / немотивованістю, за мовою джерела, а також історико-лексикологічною класифікацією термінів.

Оскільки кожна предметна галузь має свою термінологію, ми проаналізуємо терміни найважливіших сфер людської діяльності: медицини, юрисдикції та сучасних технологій. Розглянемо їх конкретніше.

На сьогоднішній день в теорії права і держави

під юридичним терміном розуміється слово (або словосполучення), яке вжито у

законодавстві, є узагальненим найменуванням юридичного поняття, що має точний і певний сенс, і відрізняється смисловою однозначністю, функціональною стійкістю. Однак на практиці така ознака терміна, як смислова однозначність, не завжди виражена в достатній мірі. Подібна ситуація викликає необхідність встановлення семантичних особливостей таких, здавалося б, загальновідомих термінів, як «текст документа», наприклад, у разі визначення вексельно-правового значення спеціальних найменувань.

Неясність терміна зазвичай пояснюється неточністю вибору лексичного еквівалента, відмінністю термінів, неправильним вибором терміну з точки зору його стилістичної приналежності. Необхідно відзначити, що в різних документах нормативного характеру може йти мова не тільки про тлумачення юридичної, а й іншої спеціальної термінології. Крім того, в деяких нормативних правових актах згадується про тлумачення досить рідких або сучасних видів термінів. Це свідчить про те, що юридична термінологія може застосовуватися у різних текстах, пов'язаних з юридичною лексикою і спеціальними мовами інших сфер знань, тому необхідно досліджувати використання сучасних юридичних термінів та їх

відтворення в інших мовах.

Сучасна медична термінологія – це система або макротерміносистема. Вся сукупність медичних і парамедичних термінів має декілька сотень тисяч найменувань. План змісту медичної термінології дуже різноманітний: морфологічні утворення і процеси, характерні для організму людини в нормі і при патологіях на різних стадіях їх розвитку; хвороби і патологічні стани людини; форми їх перебігу та ознаки (симптоми, синдроми), збудники і переносники хвороб; фактори навколишнього середовища, що впливають позитивно або негативно на людський організм; показники гігієнічного нормування і оцінки; методи діагностики, профілактики та терапевтичного лікування хвороб; оперативні маніпуляції та хірургічні операції; організаційні форми надання лікувально-профілактичної допомоги населенню та санітарно-епідеміологічної служби; апарати, прилади, інструменти та інші технічні засоби, обладнання, меблі медичного призначення; лікарські засоби, згруповані за принципом їх фармакологічної дії або терапевтичного ефекту; окремі лікарські засоби, лікарські рослини, лікарські сировини і т. д.

Абсолютно кожен медичний термін – елемент певної підсистеми, наприклад, анатомічної, гістологічної, ембріологічної, терапевтичної, хірургічної, гінекологічної, ендокринологічної, судово-медичної, травматологічної, психіатричної, генетичної, ботанічної, біохімічної і т.д. І безсумнівно кожна підтерміносистема відображає певну наукову класифікацію понять, прийняту в медицині. Разом з тим терміни з різних підсистем, взаємодіючи один з одним, знаходяться в певних смислових відносинах і зв'язках на рівні макротерміносистеми.

Це відображає двоїсту тенденцію прогресу: подальшу диференціацію медичних наук, з одного боку, і їх все частішу взаємозумовленість та інтеграцію – з іншого. У XXI ст. значно збільшилася кількість вузькоспеціалізованих підтерміносистем, що виражають поняття, пов'язані з діагностикою, лікуванням і профілактикою хвороб, що вражають

переважно окремі органи і системи (пульмонологія, урологія, нефрологія, нейрохірургія, репродукція і ін.). За останні десятиліття досягли значних розмірів вузькоспеціальні словники кардіології, онкології, рентгенології, імунології, медичної вірусології, наук гігієнічного профілю.

Стрімкий розвиток інформаційних технологій, який почався в середині ХХ століття призвело до того, що в сучасному світі вони є невід'ємною частиною життя всього людства. Цей факт знаходить відображення і в мові: нові ІТ-терміни, особливо в англійській мові, з'являються регулярно і часто. Численність і швидкість старіння таких термінів, наявність в словниках кількох еквівалентів або, в деяких випадках, повна їх відсутність представляють певні труднощі для перекладачів, яким часто доводиться вибирати або створювати найбільш адекватний варіант перекладу самостійно.

Специфічні характеристики термінології галузі ІТ знаходилися в центрі уваги багатьох дослідників, які виділили такі її визначальні риси: інтернаціональний характер, що склалося в результаті глобалізації та домінуючої позиції англійської мови відносно єдності термінології в незалежності від особливостей мови

і культури (напр. Display, interface); широка поширеність приватних термінів (proprietary terms); доступність термінів завдяки наданим компаніями-розробниками технічних глосаріїв.

Незважаючи на міжнародний характер ІТ-термінології, механізми, способи і засоби її формування в англійській і українській мовах зовсім не однакові, що є відображенням різних типологічних особливостей цих мов. Так, до основних тенденцій термінотворення в сфері англомовної ІТ-термінології, крім згаданої вище інтернаціоналізації, можна віднести:

- 1) утворення на основі словотворчих елементів і моделей загальноживаної лексики;
- 2) афіксацію, тобто приєднання до кореня префікса або суфікса, зокрема таких, як in-, out-, -ion / -tion, -ment. При цьому утворення

терміна часто відбувається в результаті приєднання як префікса, так і суфікса (напр. Debugging) [17, с. 92];

3) конверсія (напр., дієслово to google, що утворився в результаті конверсії іменника "Google");

4) аббревіації, тобто з'єднання початкових елементів слів або словосполучень, які можуть складатися як з однієї літери (напр. З → colour), так і з декількох (напр. Secure and Fast Encryption Routine → SAFER). При цьому найбільш поширена морфологічна аббревіація, зокрема такого її підвиду, як ініціальна аббревіація;

5) скорочення або напівскорочення (напр., E-book – напівскорочення від electronic book);

6) використання акронімів (напр. ICON - Integrated Control);

7) використання епонімом (тобто термінів, утворених від власних назв, напр. Hercules Card);

8) перехід до складу термінології емоційно забарвлених слів літературної мови (напр. Widow, orphan);

9) метафоризація або метафоричний перенос (напр., Back door, букв. Чорний хід → пролом в системі захисту);

10) словоскладання (напр., Cryptocurrency, що утворилося в результаті злиття фрагмента основи прикметника cryptographic і основи іменника currency).

Іншою важливою особливістю англійської термінології в сфері інформаційних технологій є переважання дво- і трикомпонентних термінологічних сполучень. При цьому найбільш продуктивним способом термінотворення в сучасній ІТ-термінології є утворення багатоконпонентних термінологічних словосполучень, основу яких складають ядра, які можуть бути як базовими, так і належати до термінологічних систем інших наук.

Отже, серед спеціальних слів можна виділити спеціальні терміни та професіоналізми. Термін визначається як слово або словосполучення, яке існує в рамках певної спеціальної (професійної) сфери знання, позначає

спеціальне поняття певної галузі, що вимагає суворої дефініції, вживається в спеціальних умовах і є вербалізованим результатом професійного мислення. Найбільш істотними і визначальними властивостями терміна є його співвіднесеність з науковим поняттям, дефініція і системність. Основними властивостями терміна є системність, незалежність від контексту і однозначність. Термін є найбільш точним, концентрованим визначенням наукового або технічного поняття. Саме терміни визначають інформаційний зміст галузевого тексту, організовують, структурують і кодують спеціальну інформацію. існує велика кількість класифікацій термінів за різними ознаками, що свідчить про те, що в мові галузевої літератури функціонує величезна кількість термінів. Проте їхня кількість постійно поповнюється новими термінами, що вимагають не тільки класифікації, а й перекладу. Неясність юридичного терміна зазвичай пояснюється неточністю вибору лексичного еквівалента, відмінністю термінів, неправильним вибором терміну з точки зору його стилістичної приналежності.

1.2. Труднощі перекладу англійських терміносполучень (на матеріалі юридичних термінів)

Переклад англійських юридичних терміносполучень на українську мову може викликати певні труднощі через різницю в юридичних системах, культурних контекстах та лексичних особливостях кожної мови. Деякі з основних труднощів, з якими можуть зіткнутися перекладачі, включають:

1. Семантична точність: Багато англійських юридичних термінів мають дуже точне значення, яке може бути важко передати українською мовою без втрати смислу. Наприклад, термін "due process" або "precedent" мають специфічне юридичне значення, яке може вимагати точного еквівалента в українській мові.
2. Різноманітність термінології: Юридична термінологія може бути дуже

великою і різноманітною. Іноді один англійський термін може мати кілька **ВІДПОВІДНИКІВ** українською мовою в залежності від контексту. Це може призвести до плутанини та недоречних перекладів.

3. Культурні різниці: Концепції та правові принципи можуть відрізнятися між різними юридичними системами. Це може призвести до труднощів у знаходженні еквівалентів для термінів, які можуть не мати прямого відповідника в іншій культурі.

4. Фразеологія та стилістика: Українська та англійська мають відмінні **фразеологічні** конструкції та стилістичні особливості, які можуть впливати на спосіб перекладу юридичних текстів. Дотримання стилістичної адекватності є важливим аспектом в процесі перекладу.

5. Правова термінологія та нормативні акти: Українська та англійська мають відмінні системи правової термінології та різні нормативні акти. Розуміння контексту, у якому використовується термін, може бути важливим для точного перекладу.

Загальною стратегією для подолання цих труднощів є використання спеціалізованих словників, консультація з експертами у сфері права та юридичних перекладів, а також уважне вивчення контексту та врахування особливостей кожної мови і культури. Переклад галузевих термінів – проблема, з якою перекладачі стикаються досить часто, особливо в процесі перекладу **галузевих текстів**. Спеціаліст, **займаючись перекладом таких текстів**, повинен урахувати особливості перекладу термінів. Найоптимальнішим підходом до перекладу термінів є виявлення в мові, на **який здійснюється переклад, еквівалента мови оригіналу**. Такий спосіб актуальний, коли обидві мови відносяться до країн, які досягли **однакового рівня промислового та економічного розвитку**. Однак, якщо підбір еквівалента неможливий, перекладач звертається до інших способів перекладу.

Окрім уже згаданих вимог до перекладу термінів, існує низка інших вимог, умов і факторів, які, без сумніву, дуже впливають як на вибір певного

способу перекладу терміну, так і на його функціонування в мові перекладу. Серед них слід виділити: 1) тенденцію до скорочення або компресії: тенденція в основному спостерігається у багатокomпонентних термінів, структура яких часом є занадто громіздкою; 2) вплив екстралінгвістичних факторів.

Юридичний переклад є одним із видів спеціального перекладу і його можна розглядати у двох планах: як галузь практичної мовної діяльності та як навчальну дисципліну. Як сфера практичної мовної діяльності юридичний переклад є одним із видів спеціального перекладу, об'єктом якого виступає передача засобами іншої мови різноманітних письмових та усних юридичних текстів.

Вивчення мовних особливостей писемного та усного мовлення на юридичні теми набуває для перекладача великого значення. До таких особливостей відносяться:

1) велика насиченість юридичних матеріалів юридичною лексикою, основну частину якої складають юридичні терміни, багато з яких перекладаються українською мовою словосполученнями або описово;

2) наявність у письмовій та усній промові на юридичні теми особливих ідіоматичних виразів і фразеологічних поєднань, які не вживаються або рідко вживаються в загальнолітературній мові;

3) наявність деяких стилістичних відхилень від загальнолітературних норм, іноді досить значних. Сюди можна зарахувати:

а) широке застосування в англійській мові еліптичних конструкцій (скорочених, без артиклів), особливо в типових документах, форма і зміст яких змінюються в невеликих межах (зведення, повідомлення, рішення, висновки).

б) наявність зворотів офіційно-канцелярського стилю в документах, присвячених загальним та адміністративно-господарським питанням;

в) суворо регламентоване вживання дієслівних форм та зворотів мови спеціальної термінології у певних юридичних документах.

4) застосування латинських слів та виразів у юридичних текстах;

5) наявність скорочень, більшість яких використовується лише в юридичних текстах та документах.

Дослідники особливостей юридичного перекладу зазначають, що в процесі перекладу юридичних текстів слід пам'ятати, що багато звичайних слів у юридичних текстах може мати термінологічне значення. У цьому випадку, щоб уникнути інтерференції, тобто впливу відомих значень слів і виразів загального чи спеціального значення в юридичний текст, необхідно користуватися спеціальними словниками та довідниками. Саме складність побудови та змісту юридичних термінів спричиняють ряд труднощів.

На вибір способу перекладу впливають не тільки пред'явлені до терміну вимоги, зокрема, впровадження, варіаційна стійкість і вимога евфонії, а й певні мовні тенденції, наприклад, прагнення до компресії і скорочення, а також ряд екстралінгвістичних факторів, таких як вплив технологічно розвиненіших країн і їх мови на мову перекладу, психологічні чинники і тенденція до створення

«універсалий» для полегшення міжкультурної комунікації. Тому далеко не завжди кожна з перерахованих вище вимог до термінів дотримується в процесі перекладу юридичних термінів.

В процесі перекладу простих і складних термінів найбільш використовуваним є прямий спосіб перекладу, зокрема, запозичення. Часом переклад термінів не відбувається зовсім. Причину відсутності перекладу, можливо, слід шукати серед екстралінгвістичних чинників. Однак багатокомпонентні терміни відтворюються з англійської на українську більш складним способом. Тут можна зустріти використання непрямого способу перекладу. Часом перекладачі вдаються навіть до поєднання прямого і непрямого способів перекладу.

Основна специфіка перекладу термінів полягає в тому, що найважливішою

умовою досягнення еквівалентності є збереження в перекладі змістовної точності одиниць мови оригіналу, забезпечення абсолютної ідентичності понять, які висловлюються термінами мови оригіналу і мови перекладу. Іншими словами, якщо терміни обох мов кодують поняття відповідної наукової галузі, а тотожність кодів відправника і одержувача є елементарною умовою успішної комунікації, то саме забезпечення тотожності значущих термінами понять являє собою найважливіше завдання перекладу галузевого тексту.

Розглянемо труднощі розуміння і перекладу термінів: а) терміни, що позначають іноземні реалії, ідентичні вітчизняним реаліям; б) терміни, що позначають іноземні реалії, для яких відсутні вітчизняні реалії, але є загальноприйняті термінологічні еквіваленти; в) терміни, що позначають іноземні реалії, для яких відсутні вітчизняні аналоги, і немає загальноприйнятих термінологічних еквівалентів.

Ситуація, коли в мові перекладу існує однозначний і офіційно закріплений еквівалент одиниці перекладу, очевидно, не викликає певних проблем в процесі їх відтворення. Тоді як у другій ситуації, з причини відсутності загальноприйнятого еквівалента, виникають певні труднощі. У дослідженні Ю.Г. Стежко ми зустрічаємо і саму розшифровку такого поняття, як «тимчасово безеквівалентний термін». Безеквівалентність – це наслідок відображення національних характеристик окремих мовних рівнів. Ю.Г. Стежко надає наступне визначення безеквівалентної лексики:

«Безеквівалентна лексика – це лексичні одиниці, в яких відбивається етнічно специфічна характеристика об'єктивної дійсності на понятійному і лінгвістичному рівнях» [Стежко, с. 498].

Методом вирішення проблеми безеквівалентності можна назвати процес синонімізації. Під синонімізацією розуміється підбір і аналіз синонімів як певний спосіб розробки синонімічних галузевих термінів, що дозволяє удосконалювати практику професійно орієнтованого перекладу. Такий метод дозволяє більш точно взаємозв'язувати терміни та поєднання їх

певних сфер діяльності або галузей знань.

Існує три загальних умови адекватного перекладу термінів. По-перше, повинен бути здійснений правильний (адекватний) переклад окремих термінів у тексті. По-друге, кожен термін повинен бути перевірений з точки зору терміносистеми, в яку він входить в мові оригіналу і мові перекладу. І по-третє, повинні бути враховані відмінності термінів, зумовлені специфікою кожної мови. При виконанні кожної з умов перекладач стикається з певними труднощами. Обсяг значення терміна в мові оригіналу може не збігатися з обсягом значення того ж терміну в мові перекладу, що може затруднити забезпечення адекватного перекладу. Також може виникнути ситуація, коли в мові перекладу відсутній еквівалент терміну вихідної мови.

Незалежно від рівня кваліфікації перекладача і ситуації, терміни в деяких випадках можуть все ж бути перекладені неточно. Існує чотири основні причини неточного перекладу термінології:

1) розвиток наукової думки (випадок, коли для нового поняття ще немає відповідного терміна, і для його найменування в перший час використовується найближчий або подібний за змістом термін); саме це служить причиною виникнення багатозначності терміна, яка з розвитком поняття в більшості випадків зникає;

2) стилістична ціль (перекладач може вдаватися до використання синонімів терміну або його коротких текстуальних варіантів, щоб уникнути зайвої монотонності тексту і множинних повторів);

3) проста неуважність або некомпетентність перекладача.

Для тих ситуацій, коли еквіваленти у терміну відсутні пропонуємо перекладацькі стратегії:

1) запозичення терміну шляхом транслітерації або транскрипції з наданням його короткого тлумачення;

2) калькування (якщо термін з'явився у мові шляхом

семантичного перенесення);

3) вилучення;

4) описовий переклад;

5) модуляція, за якої вихідне слово або словосполучення замінюється іншим з логічних міркувань і здійснюється підбір контекстуального синоніма;

6) іноді доводиться вдаватися і до функціональних замін.

Отже, для вибору найоптимальнішого способу перекладу галузевих термінів необхідно враховувати не тільки стандартні вимоги, що висуваються до терміну, але вплив певних мовних тенденцій і екстралінгвістичних чинників. Ситуація, коли в мові перекладу існує однозначний і офіційно закріплений еквівалент одиниці перекладу, очевидно, не викликає певних проблем в процесі їх відтворення. Тоді як у другій ситуації, з причини відсутності загальноприйнятого еквівалента, виникають певні труднощі. Виділяємо наступні можливі способи перекладу юридичних терміносполучень: транслітерація або транскрипція з наданням короткого тлумачення терміну; калькування (якщо термін з'явився у мові шляхом семантичного перенесення); вилучення; описовий переклад; модуляція, за якої вихідне слово або словосполучення замінюється іншим з логічних міркувань і здійснюється підбір контекстуального синоніма; функціональні заміни.

Схожість

Джерела з Інтернету

76

1	https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/53520	74 джерела	39.9%
2	http://um.co.ua/6/6-11/6-111507.html		1.99%
3	https://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/3033/1/%d0%90%d1%84%d0%be%d0%bd%d1%96%d0%bd%d0%b0...		1.52%